

Svenska folket & fonderna

En undersökning om svenska folkets fondsparande från SBAB Bank

Åtta av tio tycker att de inte har tillräckligt med kunskap när de ska välja fond i fondjungeln. Avgiften är viktig men viktigast av allt är hur fonden gått tidigare, och så magkänslan förstås.

Maria Landeborn är privatekonom på SBAB Bank.

Telefon: 0766-447 881

Epost: maria.landeborn@sbab.se

Svenska folket och fonderna

Fonder är en folkrörelse i Sverige. Inräknat PPM äger 100 procent av alla mellan 18 och 75 år fonder. Utan PPM är det fortfarande hela åtta av tio som fondsparar. Lika många tycker att de inte har tillräckligt med kunskap när de ska göra sitt val i fonddjungeln.

Visst är det viktigt att veta vad man köper, men nyckeln till ett framgångsrikt sparande behöver inte vara att kunna mest. Snarare gäller det att sprida ut risken genom att placera sparpengarna i fonder som placerar i olika delar av världen, och genom att spara långsiktigt och regelbundet. På så sätt minimerar man risken att komma in helt fel. Genom att leta efter fonder som har en lång historia av att ha gått bättre än andra borde valet bli lite lättare.

Majoriteten av befolkningen tycker att fondavgiften är viktig, men när det gäller att välja ut den absolut viktigaste faktorn platsar den inte ens på topp tre-listan. Istället är det hur fonden gått tidigare som kniper förstaplatsen. Det innebär dessutom att man redan tar hänsyn till avgiften, eftersom den är medräknad i fondkursen. Det är det dock bara tre av tio som känner till. Även magkänslan kvalificerar in bland de tre viktigaste faktorerna vid fondvalet.

På frågan om vilka marknader man helst placerar sina pengar på både i år och på längre sikt, svarar majoriteten Sverige och Asien. De två krisregionerna USA och Europa hamnar längst ner på listan över var man tror att pengarna kommer att växa bäst. På lite längre sikt ser Afrika ut att bli en bubblare bland spararna.

Av de som äger fonder tittar nio av tio sparare till sina innehav minst en gång om året vilket bör räcka ganska bra. Ungefär hälften kollar betydligt oftare än så och allra mest intresserade är gruppen över 56 år.

Maria Landeborn

Innehållsförteckning

Åtta av tio tycker inte de har tillräcklig kunskap när de ska välja fonder.....	4
Magkänslan viktigare än avgift och rekommendationer	5
Avgiften är viktig, men få vet att den redan är bortdragen från fondkursen.....	6
Drygt hälften planerar att se över sina fondval och spara mer	7
Aktiefonder årets trend – företagsobligationsfonder iskalla	8
Spararna ratar USA och Europa och satsar på Sverige och Asien	9
Nio av tio tittar till sina fonder minst en gång om året.....	10
Undersökningens uppläggning och metod	11

Åtta av tio tycker inte de har tillräcklig kunskap när de ska välja fonder

Det är svårt att välja i fonddjungeln

Drygt 80 procent av svenska folket äger fonder. Räknar vi in den del av den allmänna pensionen som placeras i fonder, det så kallade PPM-sparandet, är andelen uppe i 100 procent. Ändå anger hela åtta av tio att de upplever att de inte har tillräckligt med kunskap när de ska välja fonder.

Kanske är det inte så konstigt. Ingen vill köpa grisen i säcken, och vad vi väljer kan bli avgörande för våra möjligheter framöver. Ett bra val kan göra att vi kan förverkliga våra drömmar, och ett dåligt val kan äta upp sparpengarna. Idag finns det dessutom så mycket att välja på där ute att det närmast har förvandlats till en fonddjungel. Hur väljer man exempelvis bland ett hundratal tillgängliga Sverigefonder?

Kunskapen ökar med åren

Bland unga i åldern 15-22 år är andelen som anger att kunskapen inte räcker till 86 procent. Många har ännu ingen eller begränsad erfarenhet av att placera i fonder och med tanke på hur utbudet har vuxit de senaste tio åren är det inte konstigt att det är svårt att komma igång.

I åldern 23-55 år är (o)kunskapen i linje med snittet, och i gruppen över 56 år är andelen som är osäkra något lägre än snittet (77 %).

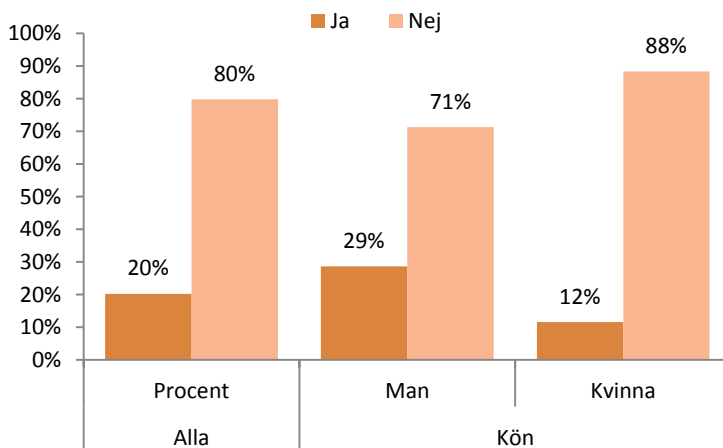
Störst skillnad är det mellan kvinnor och män där 88 respektive 71 procent tycker att de inte kan tillräckligt.

Hur maximerar man chansen att lyckas?

Många upplever kanske fondsparande som svårare än vad det är. I själva verket kommer man ganska långt med att hålla tre saker i minnet.

- Spara långsiktigt. I aktiefonder är 5-10 år ett bra tidsperspektiv.
- Spara regelbundet. Genom att sprida ut köpen riskerar du inte att köpa allt vid helt fel tillfälle.
- Sprid ut dina pengar i olika regioner av världen så ökar chansen att du prickar något riktigt bra. I sämsta fall bör inte allt gå dåligt samtidigt.

Tycker du att du har tillräckligt med kunskap när du ska välja fonder (alla, kön)?

Magkänslan viktigare än avgift och rekommendationer

Fondbranschens egen kvalitetsstämpel rankas lågt

Nära fyra av tio tycker att det viktigaste vid valet av fond är hur den gått tidigare. Historiken säger egentligen ingenting om framtiden, men har fonden presterat bättre än andra i samma kategori under en lång period så är det förstås en indikation på att förvaltaren gör något rätt.

På plats nummer två, med 13 procent av rösterna, kommer magkänslan. Kan det vara så att den får styra när man känner att kunskapen inte räcker till för att sortera i utbudet?

På tredje plats hamnar att någon rekommenderat fonden (11 %).

Allra längst ner på listan med tre procent av rösterna kommer fondbranschens egen kvalitetsstämpel, nämligen hur många stjärnor fonden har fått av Morningstar. Med tanke på att stjärnorna både tar hänsyn till hur fonden presterat tidigare, risken och avgiften jämfört med andra fonder i samma kategori, är det egentligen en ganska bra utgångspunkt.

För män avgör avkastning, magkänsla och fondavgiften

Männens topplista ser ut så här:

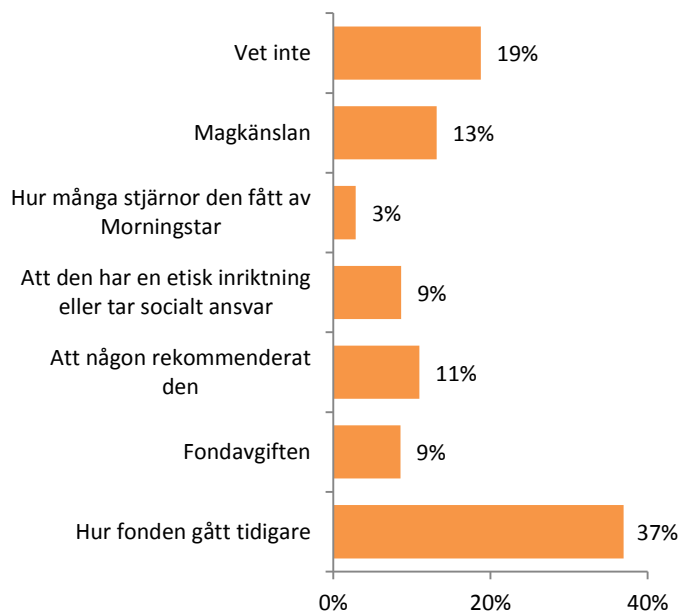
1. Hur fonden gått tidigare (38 %)
2. Magkänslan (17 %)
3. Fondavgiften (11 %)

Kvinnor väljer efter avkastning, rekommendationer och etiskt ansvar

På kvinnornas topp-tre-lista finns:

1. Hur fonden gått tidigare (37 %)
2. Att någon rekommenderat den (12 %)
3. Att den har en etisk inriktning eller tar socialt ansvar (12 %)

Vad är viktigast för dig när du ska välja vilken fond du ska spara i (alla)?

Avgiften är viktig, men få vet att den redan är bortdragen från fondkursen

Sju av tio tycker fondavgiften är ganska eller mycket viktig

Avgiften är viktig för valet av fond. Det tycker närmare sju av tio svenskar. Bara lite mer än en av tio tycker att avgiften inte är särskilt viktig eller att den helt saknar betydelse.

Andelen som är osäkra på om avgiften är viktig eller inte är stor.

Enligt en undersökning som Fondbolagens förening gjort är det bara tre av tio som känner till att avgiften redan är bortdragen när fondens kurs och historiska avkastning redovisas. Det är någonting som verkligen är värt att känna till, eftersom det betyder att man redan tar hänsyn till avgiften när man jämför hur fonderna gått tidigare.

Om fler visste det kanske fler också skulle tycka att det var lite enklare att välja.

Är avgiften viktig eller inte?

Att fondavgiften har betydelse för avkastningen är helt klart. Om två Sverigefonder exempelvis har en avgift på 1 respektive 1,4 procent, så måste fonden med den högre avgiften ge en avkastning som är 0,4 procent högre för att ge spararna samma avkastning.

Det låter kanske inte så mycket, men det har visat sig att många aktivt förvaldade fonder misslyckas med att ge samma avkastning som billiga indexfonder. Det finns även exempel på väldigt bra, aktivt förvaldade fonder som slagit index under lång tid.

En av trenderna 2013 ser ut att falla avgiftsmedvetna sparare i smaken. Allt fler fondbolag och banker lanserar egna gratisfonder.

Hur viktig är fondavgiften när du ska välja vilken fond du ska spara i (alla)?

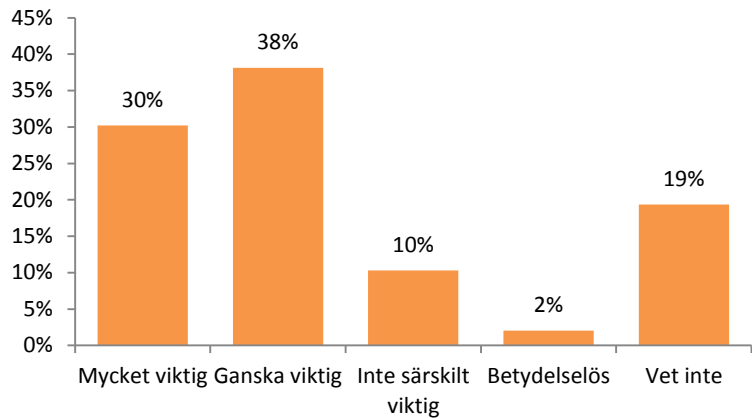

Bild: Riksbanken

Drygt hälften planerar att se över sina fondval och spara mer

Ingen brist på planer för sparandet

Tre av tio planerar att se över vilka fonder de valt den närmsta tiden. Drygt två av tio ska spara mer och en liten andel på fem procent svarar att de ska börja fonsdspara över huvud taget. I den gruppen är unga överrepresenterade.

Två av tio har inget fonsdsparande idag och tänker inte starta något heller. Det nedre diagrammet visar att det framför allt är de som är nära eller i pensionsåldern som varken har eller tänker skaffa ett fonsdsparande. Bland de unga är andelen som varken har eller vill ha ett fonsdsparande betydligt lägre, vilket är bra. De unga har hela livet framför sig och kan låta fonsdsparandet växa under lång tid.

Fyra av tio unga tänker börja spara mer

Störst skillnad mellan olika åldrar är det på alternativen "se över vilka fonder jag valt" och "spara mer". Det är framför allt de över 56 år som ska se över sina fonder och de unga som planerar att spara mer. Fyra av tio i åldern 15-22 år har för avsikt att spara mer pengar den närmsta tiden.

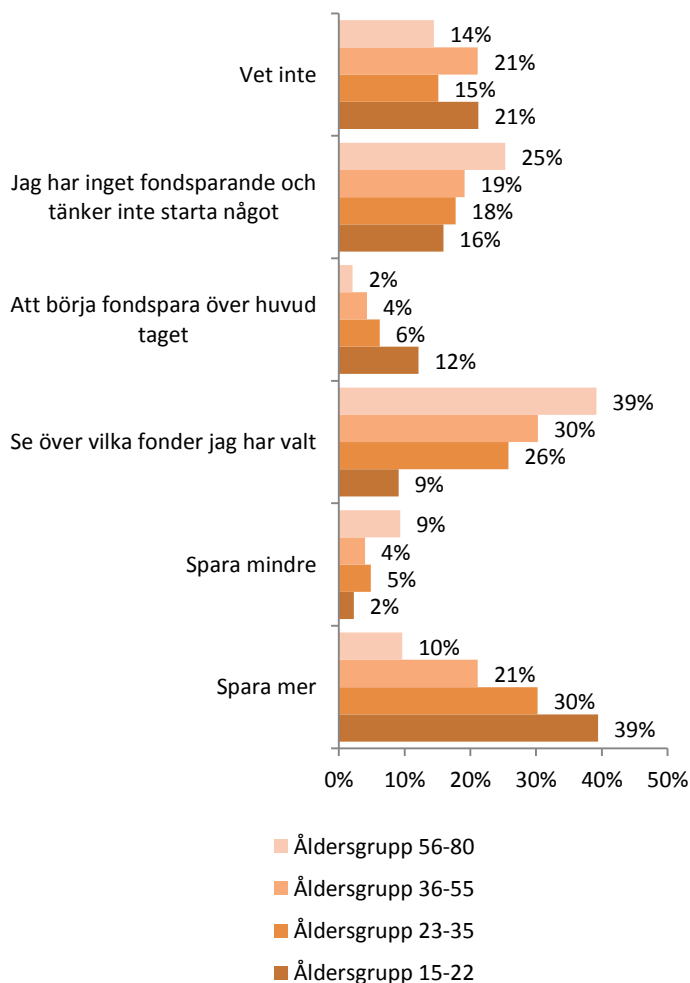
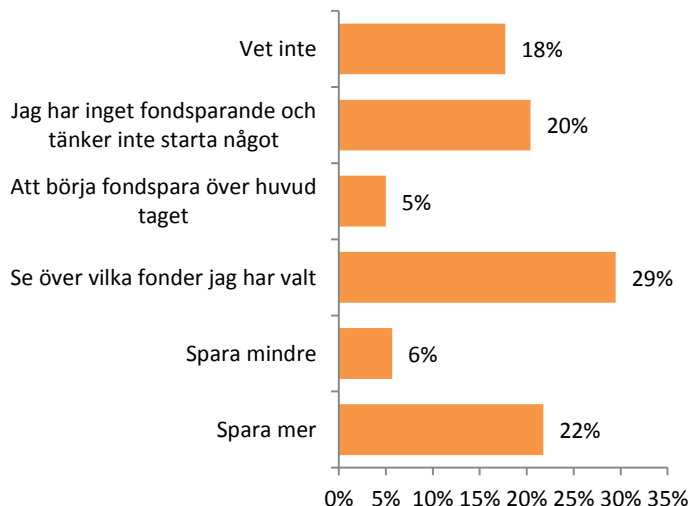
Hur ska man sätta planerna i verket?

Många har planer för sitt fonsdsparande, men frågan är hur många som faktiskt gör något. Några tips både till den som vill börja fonsdspara och den som ska se över sina fondval kan vara:

- Passa på att se över dina fonder en gång om året, t.ex. när orangea kuvertet eller PPM-pengarna kommer
- Välj fonder med 4-5 stjärnor. Då har de lång historik och har gått bra jämfört med andra liknande fonder
- Sprid ut dina sparpengar över olika delar av världen. Då ökar chansen att något blir riktigt bra.
- Sprid ut dina köptillfällen, t.ex. genom att månadsspara. Du minskar risken att köpa allt vid helt fel tillfälle.

Vad har du för planer för ditt fonsdsparande den närmsta tiden?

Övre diagrammet, alla.
Undre diagrammet, åldersgrupper.

Aktiefonder årets trend – företagsobligationsfonder iskalla

Aktier och räntor heta – men förra årets trend är iskall

2012 var året då spararna valde räntefonder. Framför allt var företagsobligationsfonder favoriten bland både stora och små placerare. I år ser trenden ut att brytas. Bara två procent av de drygt tusen personer som deltagit i undersökningen skulle välja en fond med företagsobligationer i år om de fick välja en placering.

Istället sätter man helst in pengarna i blandfonder med aktier och räntor, eller i rena aktiefonder. Riskaptiten är med andra ord tillbaka igen. Det bekräftas också av statistik från nätmäklarna över aktie- och fondhandeln i januari. Spararna flockades kring aktier och aktiefonder.

Nästan tre av tio är osäkra på vad de skulle välja.

Kvinnor väljer blandfonder, män väljer aktier

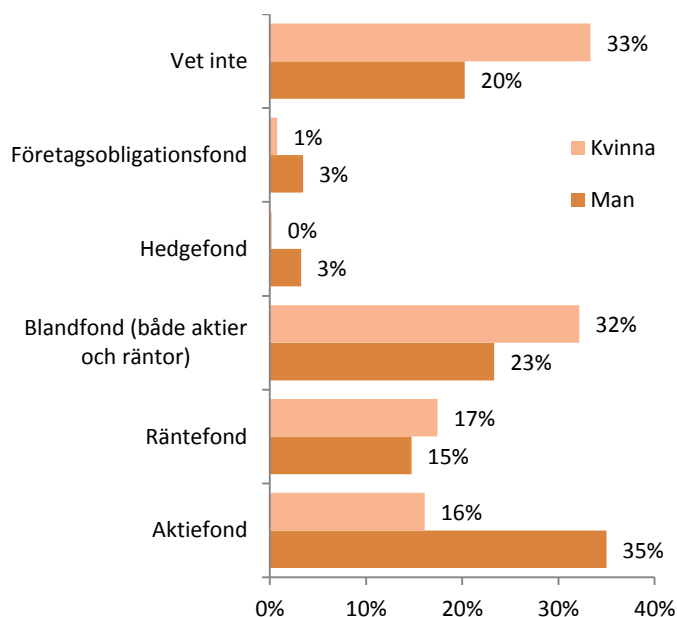
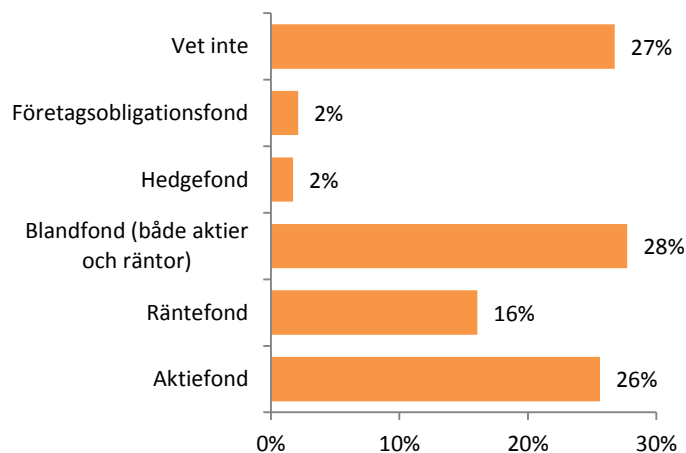
Kvinnorna väljer att placera sina 10 000 kronor i fonder med lite lägre risk än vad männen gör. Blandfonder (32 %) toppar listan, följt av räntefonder (17 %) och aktiefonder (16 %).

Blandmännen dominerar aktiefonder (35 %), blandfonder (23 %) och på tredje plats hamnar räntefonder (15 %).

Om du får 10 000 kronor att placera i en fond idag, vilken sorts fond väljer du?

Övre diagrammet, alla.

Undre diagrammet, kvinnor och män.

Spararna ratar USA och Europa och satsar på Sverige och Asien

Sverige och Asien förstahandsvalen närmsta året

På frågan om var det är bäst att spara pengar i fonder det närmsta året blir det oavgjort mellan Sverige och Asien, som båda får 18 procent av rösterna. Därefter följer globalfonder – det vill säga så utspritt som möjligt.

Allra längst ner på listan hamnar krisregionerna USA och Europa som under lång tid främst har förknippats med negativa ekonomiska nyheter och stor ekonomisk oro.

Afrika, Latinamerika, Ryssland och Östeuropa är det också få som tror på i år. Allihop är regioner med hög risk och därför är det kanske klokt att inte välja dem för en kortsiktig placering på ett år.

Asien och globalfonder i topp på 5-10 års sikt, USA och Europa ratas

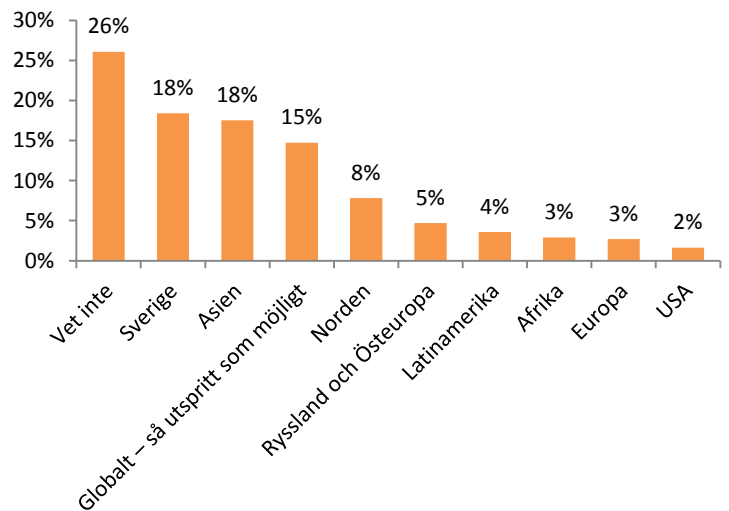
Vi har även ställt frågan om vilket land eller region det är bäst att spara i på längre sikt, 5-10 år.

Här hamnar Asien i topp, återigen med 18 procent av rösterna. Andraplatsen kniper globalfonderna med 17 procent, följt av Sverigefonder med 15 procent. Det är med andra ord samma tre fondtyper som tippas bli vinnare det närmsta året som de kommande 5-10 åren, med en lite annorlunda inbördes ordning.

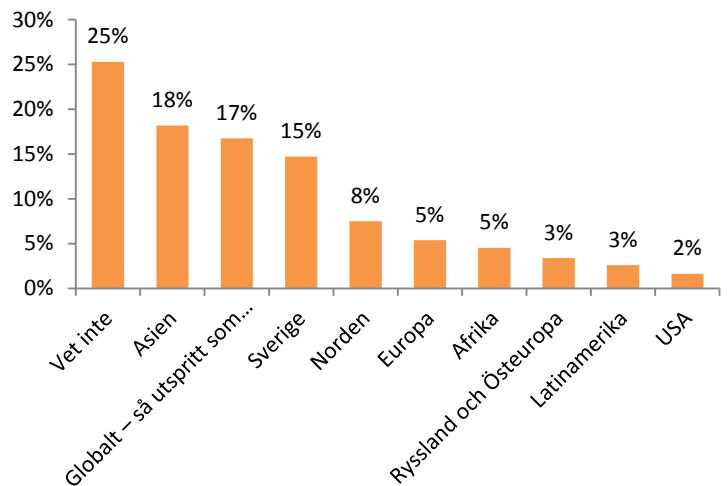
Även på lång sikt hamnar USA i botten med endast två procent av rösterna. Europa hamnar högre med fem procent.

Afrika får fem procent av rösterna och ser därmed ut att bli en fondbubblare på lite sikt.

I vilket land eller region tror du det är bäst att spara pengar det närmsta året (alla)?

I vilket land eller region tror du det är bäst att spara i på längre sikt (5-10 år) (alla)?

Nio av tio tittar till sina fonder minst en gång om året

Över 40 procent kollar åtminstone varje månad

Diagrammet till höger visar bara svaren från de som uppgett att de sparar i fonder idag.

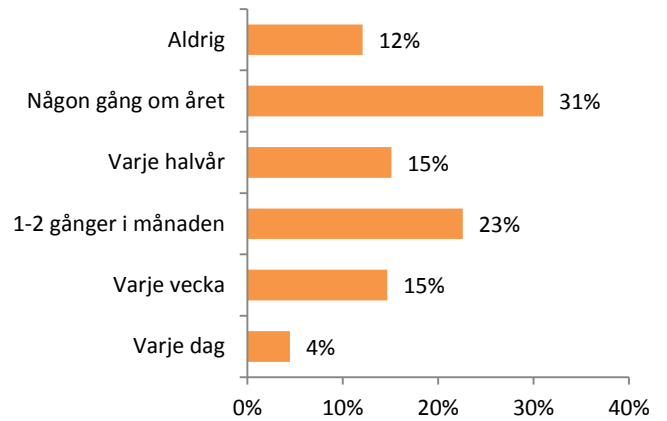
Nio av tio tittar till sina fonder minst en gång om året, men många gör det betydligt oftare än så. En liten andel på fyra procent loggar in varje dag för att se hur det går, och 15 procent gör det varje vecka.

- Fler män än kvinnor tittar till sina fonder varje dag eller varje vecka
- Gruppen 56-80 år kollar allra oftast

Att titta till sina fonder minst någon gång om året är oftast tillräckligt. Sparar man långsiktigt, regelbundet och ser till att inte lägga alla ägg i samma korg (det vill säga lägga alla pengar i samma fond eller samma region) så har man en helt okej riskspridning.

Skulle förutsättningarna förändras så att man behöver pengarna till något inom en nära framtid kan det vara läge att flytta över en del eller hela fondsparandet till ett räntesparande istället.

Hur ofta tar du en titt på ditt fondsparande (alla som har fonder)?

Undersökningens uppläggning och metod

Undersökningen har genomförts under perioden 10-16 januari 2013. Frågorna har ställts via en webbenkät av CINT/SnabbaSvar.se på uppdrag av SBAB Bank.

1039 personer har svarat på enkäten. Personerna är i åldrarna 15-80 år. De som svarat utgör ett representativt urval ur befolkningen i avseende på kön, ålder och geografi.

Svaren är uppdelade på kön, fyra åldersgrupper samt åtta geografiska regioner.

Svenska folket och fonderna är en publikation från SBAB Bank. Rapporten har sammanställts av SBAB Banks Ekonomiska Sekretariat. Ansvarig för rapporten är Maria Landeborn, tfn 0766-447 881. Det har baserats på källor som Sekretariatet bedömer som tillförlitliga. Dokumentet är inte gjort för att utgöra det enda redskapet vid enskilda beslut om lån och investeringar. SBAB Bank påtar sig inte något ansvar för direkt eller indirekt förlust till följd av beslut grundade på detta dokument. Citera gärna rapporten men ange alltid källa.

SBAB Bank AB (publ)

Besöksadress: Löjtnantsgatan 21 • Postadress: Box 27308 • 102 54 Stockholm

Tel 08-614 43 00 • Fax 08-611 46 00

Internet: www.sbab.se • E-post: headoffice@sbab.se • (Org.nr. 556253-7513)